

**Potrzebna
FUNDACJA**

KATALOG WARSZTATÓW

2025

**KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY**

**Rzeczpospolita
Polska**

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Potrzebna FUNDACJA

Niniejszy katalog powstał z myślą o nauczycielach, animatorach, pedagogach oraz wszystkich, którzy pracują z dziećmi w wieku szkolnym. Jest efektem wspólnej pracy prowadzących warsztaty, nauczycieli oraz pedagogów, a także badań nad potrzebami dzieci. Zawiera gotowe do realizacji scenariusze zajęć, które można dostosować do różnych grup wiekowych i warunków pracy.

Każdy warsztat to nie tylko zabawa, ale również narzędzie wspierające rozwój kompetencji społecznych, manualnych i poznawczych dzieci. Propozycje warsztatów odpowiadają na kluczowe potrzeby dzieci zidentyfikowane podczas diagnozy problemów edukacyjnych, takich jak:

- **Niska motywacja do nauki i działania kreatywnego:** Warsztaty wykorzystujące technologie (np. sztuczną inteligencję) pozwalają na szybkie osiągnięcie widocznych efektów, co skutecznie angażuje dzieci z trudnościami w koncentracji i obniżoną motywacją.
- **Nierozwinięta motoryka mała:** Zajęcia plastyczne, takie jak tworzenie wycinanek czy bransoletek, wzmacniają zdolności manualne poprzez atrakcyjne i angażujące zadania.
- **Trudności w nauce czytania i pisania:** Warsztaty „Sensoryczny alfabet” wspierają dzieci w poznawaniu liter i rozwijaniu umiejętności językowych w sposób multisensoryczny i angażujący.
- **Problemy z pracą w grupach:** Wiele warsztatów opiera się na współpracy uczestników (np. praca w parach lub zespołach), co rozwija umiejętności komunikacyjne, empatię i zdolność dzielenia się obowiązkami.

Natalia
Spychała

Natalia Spychała,
założycielka Potrzebnej Fundacji

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

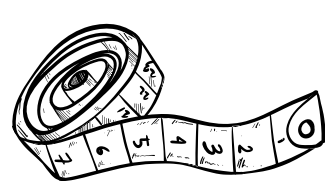
Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

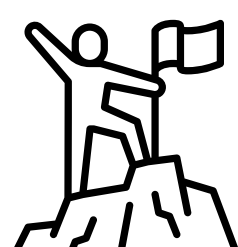

Metodyka zajęć:

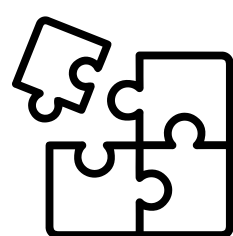
Warsztaty zostały opracowane w oparciu o następujące założenia:

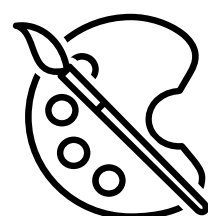
1. **Dostosowanie do indywidualnych potrzeb:** Każdy scenariusz uwzględnia możliwość modyfikacji zadań w zależności od wieku, poziomu zaawansowania i potrzeb dzieci.

2. **Niski próg wejścia:** Warsztaty zaprojektowano tak, aby dzieci mogły szybko zobaczyć efekty swojej pracy, co zwiększa ich zaangażowanie i poczucie sukcesu.

3. **Rozwój przez zabawę:** Wszystkie zajęcia opierają się na twórczej aktywności i elementach zabawy, które wspierają naturalną ciekawość dzieci.

4. **Interdyscyplinarność:** Warsztaty łączą różne dziedziny – sztukę, technologię i edukację, co rozwija wszechstronne kompetencje dzieci.

5. **Wykorzystanie nowoczesnych technologii:** Warsztaty angażują dzieci w kreatywne wykorzystanie smartfonów, które na co dzień stanowią istotną część ich życia. Pokazujemy, jak technologie mogą być używane do twórczej ekspresji i nauki, zamiast tylko jako narzędzie rozrywki.

6. **Łatwo dostępne materiały i darmowe aplikacje:** Każdy warsztat opiera się na materiałach, które są łatwe do zdobycia i tanie. Aplikacje wykorzystywane w warsztatach są darmowe i proste w obsłudze, dzięki czemu dzieci i ich opiekunowie mogą korzystać z nich również po zajęciach.

7. **Praca w grupach:** Większość warsztatów promuje współpracę i komunikację między uczestnikami, co wzmacnia umiejętności społeczne i integruje grupę.

Dla kogo jest ten katalog?

Katalog skierowany jest do osób pracujących z dziećmi w szkołach, świetlicach, placówkach opiekuńczych oraz w ramach projektów edukacyjnych i kulturalnych. Scenariusze mogą być realizowane zarówno w pełni, jak i w formie pojedynczych zajęć dostosowanych do specyfiki danej grupy.

Jak korzystać z katalogu?

Każdy scenariusz zawiera szczegółowy opis warsztatu, w tym cele zajęć, grupę docelową, czas trwania (jedna lub dwie godziny lekcyjne), listę potrzebnych materiałów oraz kroki realizacji. W niektórych scenariuszach znajdziesz również linki do dodatkowych materiałów, takich jak instruktażowe webinary. Na końcu każdego warsztatu znajdziesz uwagi oraz propozycje modyfikacji, które pomogą dostosować zajęcia do Twoich potrzeb.

Kto stworzył scenariusze?

Piotr Chmielewski,
edukator Potrzebnej Fundacji

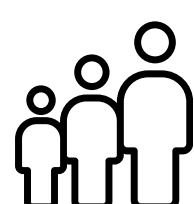

Natalia Spychała,
założycielka Potrzebnej Fundacji

warsztat:

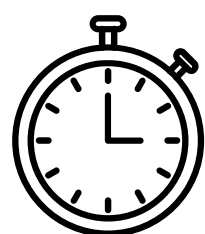
Płasi warsztat - część 1

Poznajemy zimujące ptaki w Polsce

Grupa docelowa:

Wiek uczestników: dzieci od 1 do 6 klasy

Czas trwania:

90 minut

Cel warsztatów:

Cele edukacyjne:

- Rozpoznawanie ptaków zimujących w Polsce
- Nauka obserwacji i rozumienia zachowań zwierząt

Cele emocjonalne/społeczne:

- Wzmacnianie wrażliwości ekologicznej
- Rozwijanie zdolności wyrażania uczuć i refleksji
- Zachęcanie do pracy manualnej i rozwijanie kreatywności

Potrzebne materiały:

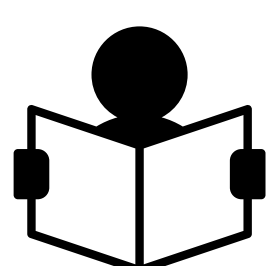
- Pudełko z małymi pudełeczkami (lub zawiniętymi w rulony zestawami) zawierającymi:
 - Nazwy ptaków zimujących w Polsce (Zasób nr 1)
 - Zdjęcia ptaków (Zasób nr 1)
 - „Śpiewy ptaków”, czyli opis różnych odczuć i emocji, (Zasób nr 2)
- Nagrania odgłosów ptaków (Zasób nr 1)
- Wydrukowane części ciał ptaków: głowy, skrzydła, ogony, tułowia, (Zasób nr 3)
- Kredki, mazaki lub farby
- Sznurki do zawieszania ptaków
- Nożyczki i klej
- Przestrzeń do zawieszenia gotowych prac

warsztat:

Płasi warsztat - część 1

Poznajemy zimujące ptaki w Polsce

Opis przebiegu warsztatu:

1. Wprowadzenie (10 minut):

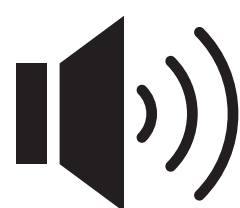
Powitanie uczestników i pytanie grupy, czy wiedzieli, że niektóre ptaki zostają na zimę w Polsce.

Krótką rozmowę na temat ptaków zimujących i ich przystosowań do zimowych warunków.

2. Odkrywamy ptaki zimujące w Polsce (35 minut):

- Prowadzący prezentuje pudełko z 16 małymi pudełeczkami, które zawierają nazwy ptaków, zdjęcia i informacje o tym, o czym śpiewa ptak (opis odczuć i emocji).
- Pierwszym wyzwaniem dla grupy jest odgadnięcie jak największej ilości ptaków z pudełka.
- Każdy uczestnik losuje jedno pudełeczko z informacją o ptaku i jego śpiewie. Prezentuje je grupie i odpowiada na pytania prowadzącego: „O czym śpiewa Twój ptak? Czy kiedykolwiek czułeś podobnie?”. Rozmowę o „śpiewie ptaków” można rozpocząć od wprowadzenia, że emocje i odczucia są jak ptaki, które cały czas są w ruchu, niespodziewanie przylatują i odlatują tak jak nasze emocje.

3. Zgadywanie odgłosów ptaków (15 minut):

Prowadzący puszcza nagrania odgłosów ptaków i zachęca uczestników do zgadywania, który ptak wydaje dany dźwięk. Każdy uczestnik stara się odnaleźć dźwięk ptaka, którego wylosował w swoim pudełku.

4. Praca manualna – tworzenie ptaków (25 minut):

Prowadzący przedstawia wycięte elementy ciał ptaków: głowy, skrzydła, ogony i tułowia. Dzieci wybierają elementy, które chcą wykorzystać do stworzenia swojego ptaka. Uczestnicy kolorują i łączą elementy w całość. Na koniec mocują sznurki do ptaków i zawieszają je w wyznaczonym miejscu, gdzie mogą „latać”.

THANK YOU!

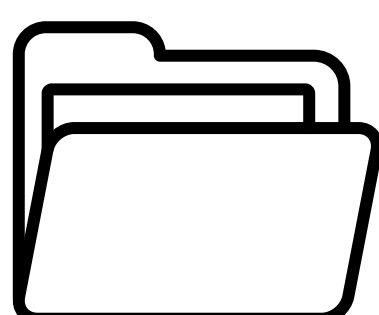
5. Podsumowanie (5 minut)

Prowadzący dziękuje za udział, uczestnicy rozmawiają, co im się najbardziej podobało, a co było trudne.

warsztat:

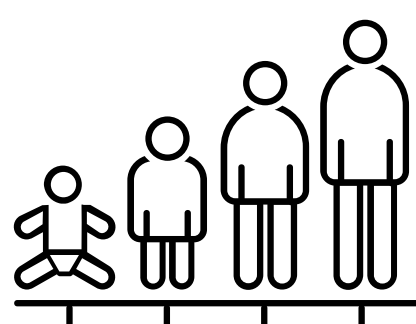
Płasi warsztat - część 1

Poznajemy zimujące ptaki w Polsce

Uwagi dla prowadzącego:

- Przygotuj zestaw płasich odgłosów, „płasich śpiewów”, zdjęcia ptaków oraz wydruki elementów do pracy manualnej (znajdziesz je w dodatkowych zasobach dołączonych do scenariusza).
- W dostępnych zasobach jest 16 ptaków oraz 25 „płasich śpiewów” - przy większej liczbie dzieci można je powielić. QR kody do zasobów znajdziesz na następnej karcie.

Modyfikacje:

- Dla młodszych dzieci: podpowiedzi i pytania prowadzącego przy omawianiu „płasich śpiewów” - emocji oraz odczuć. Prowadzący za każdym razem po przeczytaniu karteczki przez dziecko może podać przykład z własnego doświadczenia, żeby pomóc dzieciom rozpoznać emocje i odczucia.
- Dla starszych dzieci: zachęcenie do tworzenia bardziej szczegółowych dekoracji ptaków, starsze dzieci mogą również same powycinać elementy (skrzydła, tułowia i ogony)

Notatki:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

warsztat:

Płasi warsztat - część 1

Poznajemy zimujące ptaki w Polsce

zeskanuj kod QR
lub kliknij w link

Zasób nr 1

Zdjęcia ptaków i ich nazwy

BAŻANT

DZIĘCIOŁ

GAWRON

KOS

GIL

GOŁĄB

KAWKA

ŁABĘDŹ

RUDZIK

SIKORKA

SOWA

SÓJKA

SROKA

SZPAK

WRONA

WRÓBEL

Nagrania ptasich odgłosów

Odpowiedzi

1. wróbel
2. gołąb
3. sikorka
4. wrona
5. gawron
6. kawka
7. sroka
8. sówka
9. kos
10. gil
11. szpak
12. łabędź
13. sowa
14. dzięcioł
15. rudzik
16. bażant

zeskanuj kod QR
lub kliknij w link

Zasób nr 2 "Ptasie śpiewy"

Radość: Czuję radość, jakbym właśnie zobaczył wschód słońca nad łąką pełną kwiatów.

Spokój: Czuję się spokojny, jakby wszystko na świecie znalazło swoje miejsce.

Nadzieja: Mam w sobie nadzieję, że jutro przyniesie coś pięknego.

Wdzięczność: Czuję wdzięczność za to, że mogę dzisiaj być tutaj i cieszyć się chwilą.

Ekscytacja: Nie mogę się doczekać, co przyniesie nowy dzień – wszystko wydaje się takie ekscytujące!

Troska: Chcę otoczyć cię opieką, jakbym mógł chronić cię przed wszystkim, co trudne.

Smutek: Czuję smutek, jakby cienie chmur przykryły moje skrzydła.

Miłość: W moim sercu jest ciepło, jakbym obejmował cały świat.

Ciekawość: Chcę wiedzieć wszystko – co kryje się za horyzontem, co słychać w trawie?

Odwaga: Czuję w sobie siłę, jakbym mógł unieść się wyżej, mimo wiatru przeciwnego.

Tęsknota: Tęsknię za czymś, co było kiedyś, jak za letnim deszczem w gorący dzień.

Przyjaźń: Czuję, że jesteś blisko, jakbyś zawsze leciał obok mnie.

Wdzięczność za naturę: Jestem wdzięczny za to, że mogę czuć wiatr, śpiew drzew i szum wody.

Zaufanie: Wierzę, że mogę polecieć wysoko, bo ktoś mnie wspiera.

Zachwyt: Patrzę na świat i wszystko jest takie piękne – kolory, dźwięki, zapachy.

Spełnienie: Czuję, jakby moje serce było pełne
– tak, jakby wszystko było dokładnie takie, jak powinno.

Zasób nr 2 "Płacie śpiewy"

Radość ze wspomnień: Czuję radość, jakbym właśnie przypomniał sobie
najlepszy dzień w moim życiu.

Ciekawość świata: Chcę zajrzeć do każdego zakątka, jakbym odkrywał tajemniczy ogród.

Bliskość: Czuję się tak, jakbym mógł być tuż obok ciebie i dzielić się wszystkim, co piękne.

Wdzięczność za małe rzeczy: Doceniam każdy drobiazg – jak kroplę deszczu na liściu lub ciepły
promień słońca.

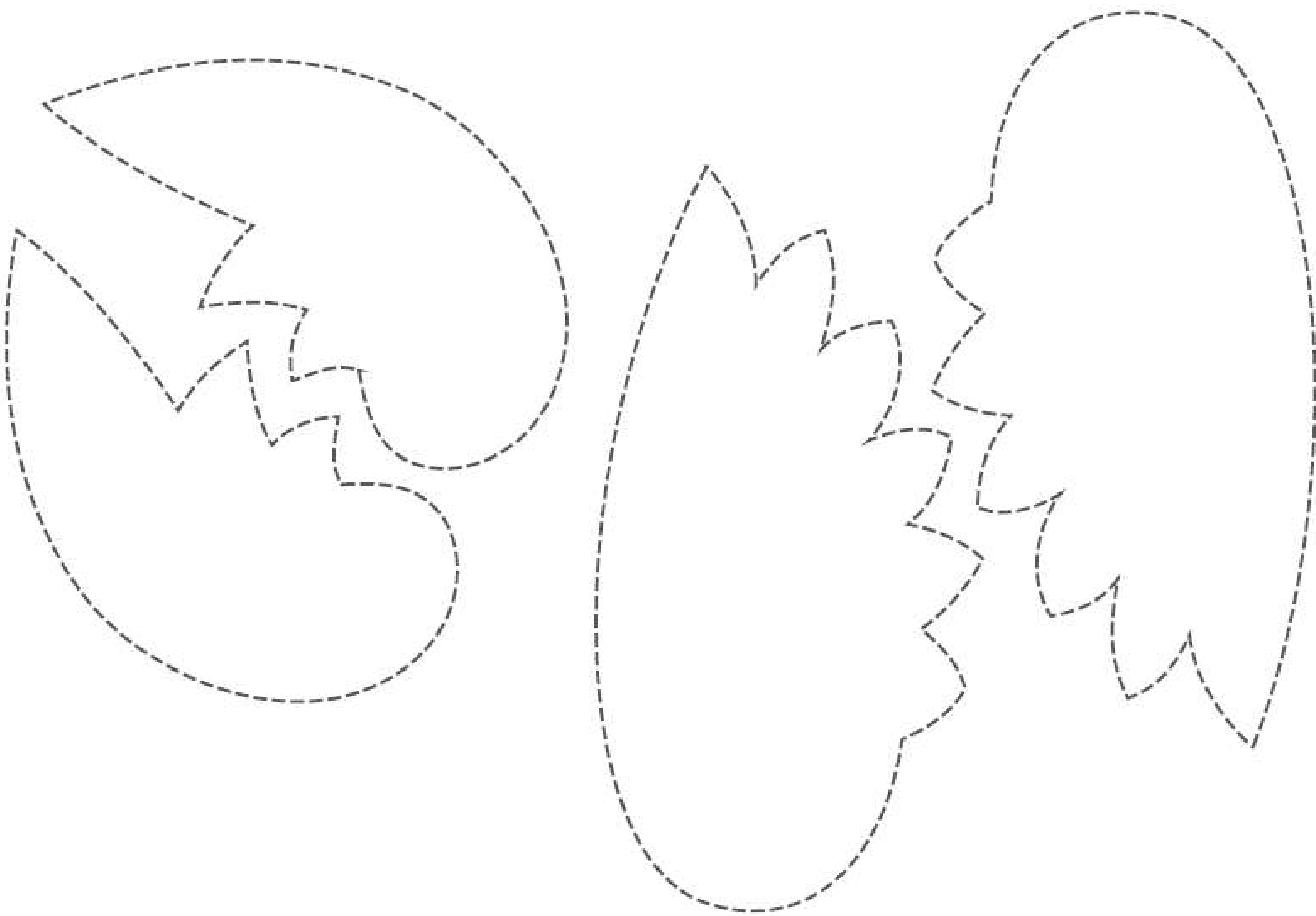
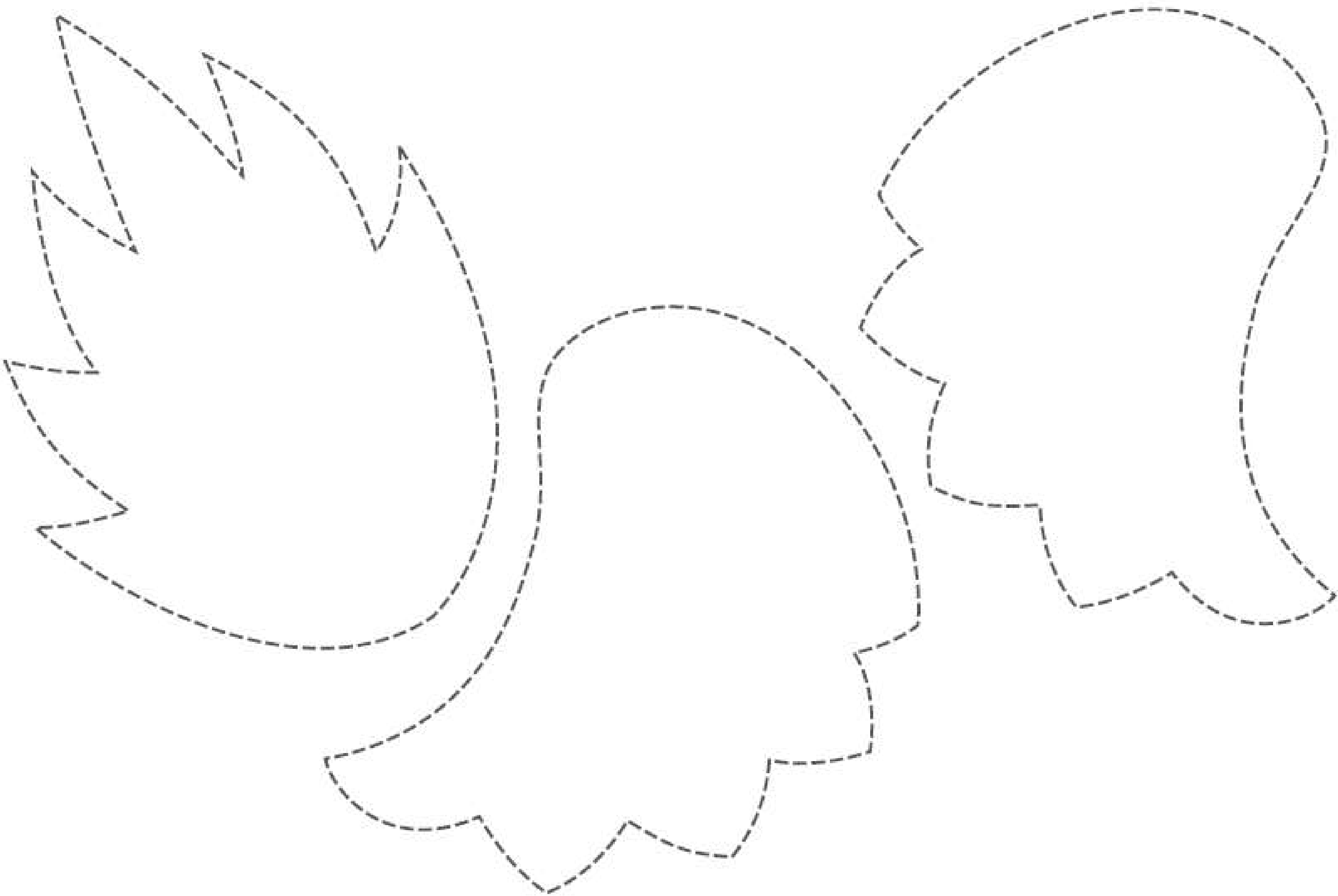
Radość tworzenia: Uwielbiam, gdy moje pomysły stają się rzeczywistością
– to daje mi skrzydła.

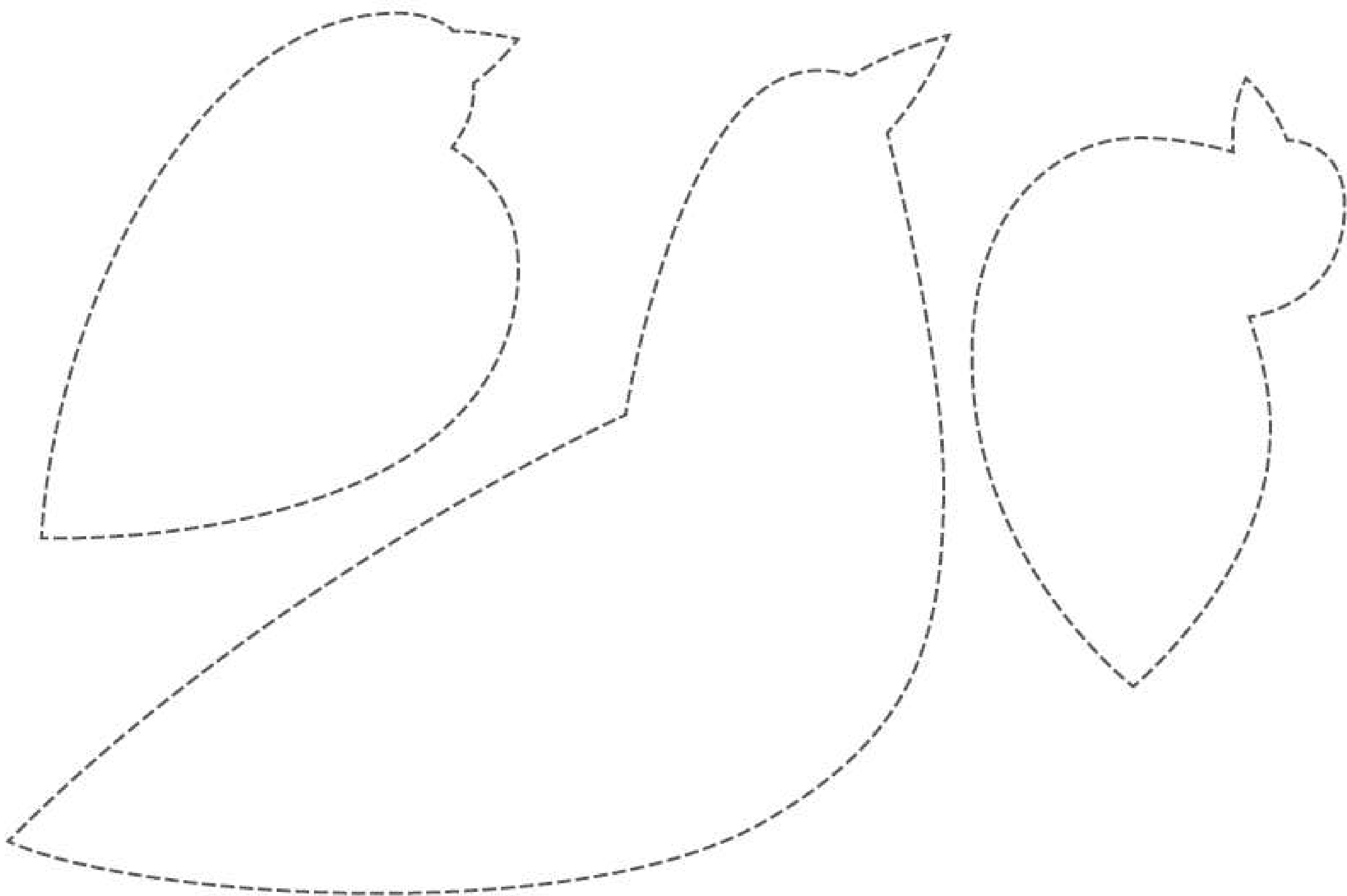
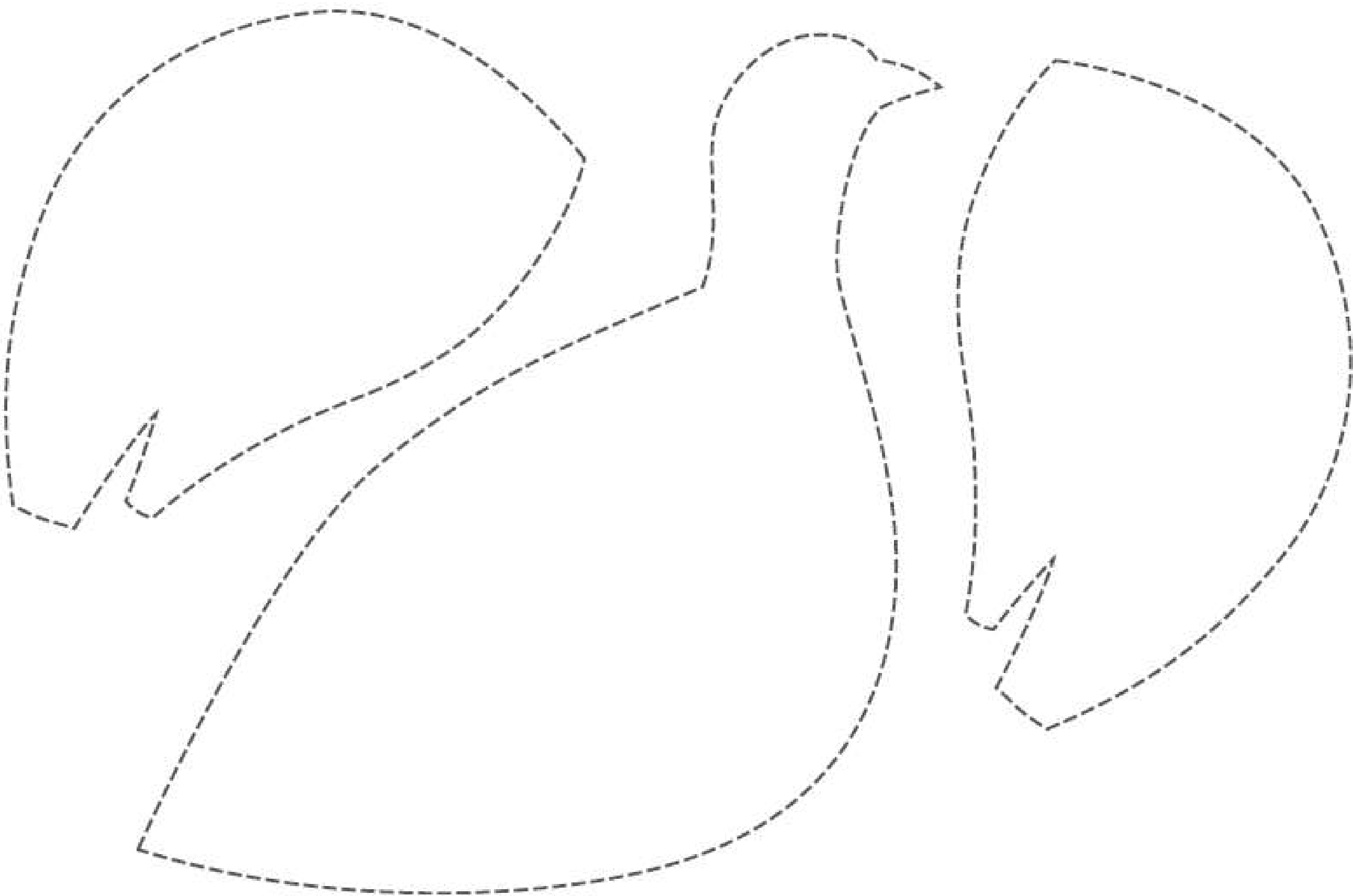
Spontaniczność: Czuję, że mogę zrobić coś niespodziewanego – jakbym nagle chciał zatańczyć
w deszczu.

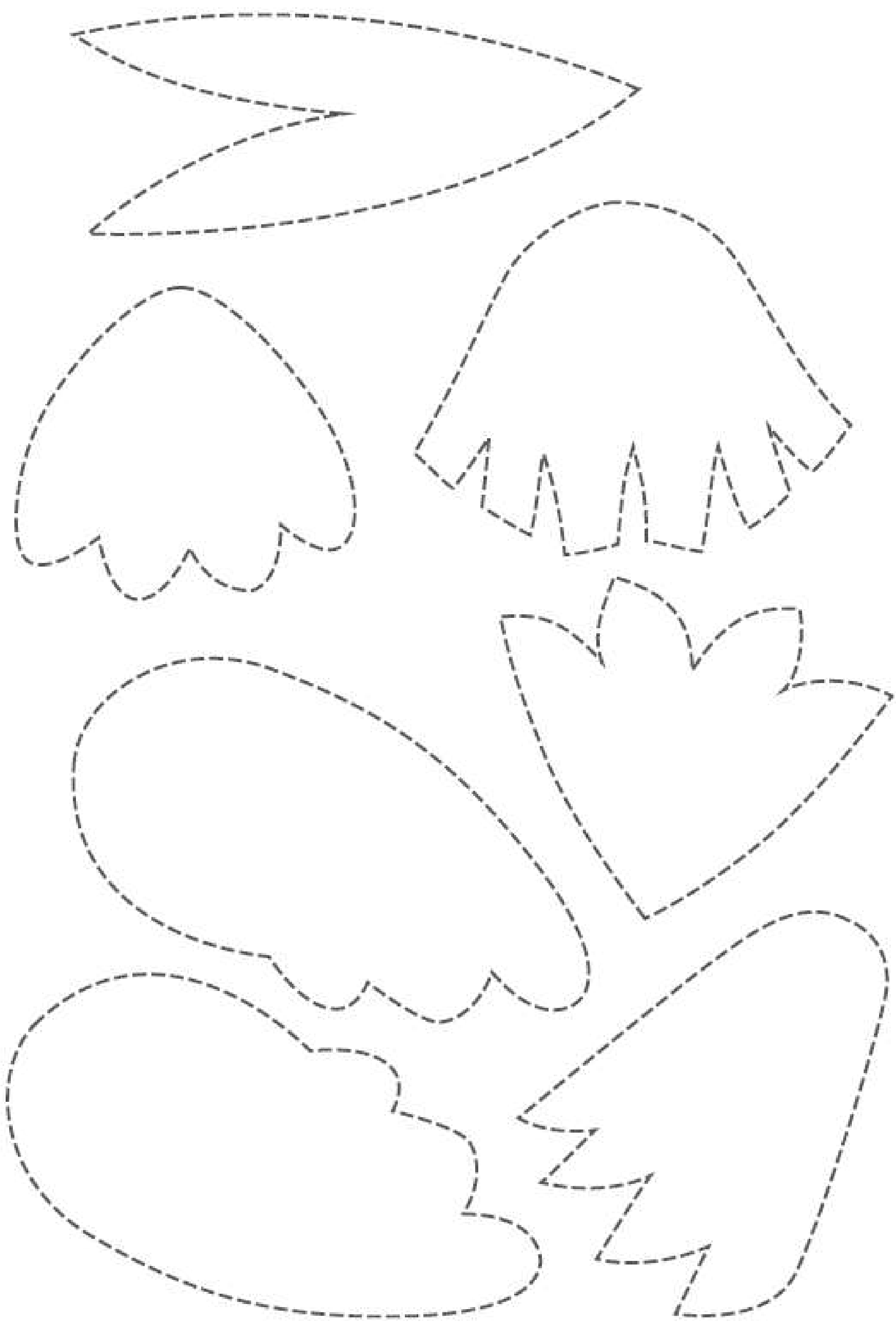
Poczucie bezpieczeństwa: Czuję się tak, jakbym był w swoim ulubionym miejscu
– tam, gdzie zawsze jest ciepło i dobrze.

Inspiracja: Mam wrażenie, jakby cały świat mówił do mnie:
„Spróbuj, zrób coś niesamowitego!”

Wdzięczność za innych: Doceniam tych, którzy są wokół mnie
– czuję się dzięki nim silniejszy i szczęśliwszy.

warsztat: Płasi warsztat - część 1

Poznajemy zimujące ptaki w Polsce

Przykładowe rezultaty:

warsztat:

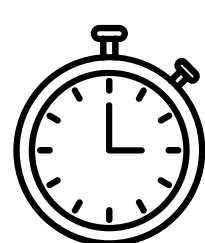
Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Grupa docelowa:

Wiek uczestników: dzieci od 1 do 8 klasy

Czas trwania:

90 minut

Cel warsztatów:

Cele edukacyjne:

- Nauka prostych metod pomagania ptakom w okresie zimowym
- Zrozumienie, jak ważne jest wsparcie dzikiej przyrody w miastach
- Poznanie potrzeb ptaków zimujących w Polsce i ich wpływu na ekosystem

Cele emocjonalne/społeczne:

- Rozwijanie współpracy i kreatywności
- Budowanie wrażliwości ekologicznej

Potrzebne materiały:

- Słoiki, puszki po konserwach (zabezpieczone ostre krawędzie np. filcem), stare kubki
- Sznurki, patyki (długość 10-15 cm), koraliki
- Szyszki, patyczki, gałązki
- Nożyczki
- Klej na gorąco (opcjonalnie)
- Ziarna do karmienia ptaków, np.: słonecznik (niełuskany), proso, owies, pszenica, rzepak, siemę lniane, kukurydza, orzechy (nie solone, pokruszone)
- Opcjonalnie mieszanka ziaren w tłuszczu (smalec, łój, olej kokosowy bez soli)

warsztat:

Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Opis przebiegu warsztatu - cz. I:

1. Wprowadzenie z quizem (20 minut):

- Prowadzący rozpoczyna warsztat od krótkiego quizu, w którym dzieci zgadują, jakie ptaki zimują w Polsce na podstawie podanych ciekawostek (Zasób nr 1).
- Prowadzący rozpoczyna rozmowę o pożyteczności ptaków zimujących w Polsce dla naszego ekosystemu (zasób nr 2). Można również wykorzystać do tego zdjęcia ptaków z poprzednich zajęć.
- Prowadzący zachęca do zastanowienia się, na jakie problemy napotykają ptaki podczas zimy (zasób nr 3) oraz wspólnie z grupą zastanawia się jak można pomóc w czasie zimy zarówno ptakom jak i innym stworzeniom żyjącym blisko nas (zasób nr 4).

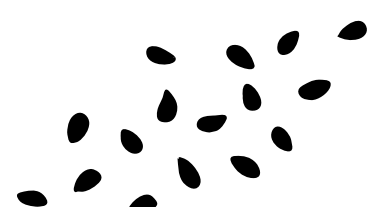
2. Wybór materiałów (5 minut):

Uczestnicy wybierają materiały do stworzenia karmnika: słoik, puszkę lub kubek, a także dekoracje (koraliki, szyszki, gałązki).

3. Budowa karmnika (55 minut):

- Do słoika, kubka lub puszki przymocuj patyk, który wystaje przed otworem (minimum 10-15 cm). Możesz to zrobić za pomocą kleju na gorąco lub taśmy klejącej. Obwiń naczynie sznurkiem, dodatkowo przytrzymując patyk, aby był stabilny.
- Ozdób karmnik: nawlecz koraliki na sznurek lub przymocuj szyszki i gałązki. Przygotuj uchwyt do zawieszenia: przewiń sznurek przez ucho kubka lub zawiąż dwa dodatkowe sznurki na słoiku/puszcze, aby móc zawiesić karmnik na gałęzi.

4. Wstęp do wypełnienia karmnika ziarnami (10 minut):

- Prowadzący przedstawia dzieciom różne rodzaje ziaren oraz ich wartość odżywczą dla ptaków (Zasób nr 5 i nr 6).
- Uczestnicy dopasowują ziarna do konkretnych gatunków ptaków, które zimują w Polsce, omawiając, dlaczego dane ziarno jest szczególnie ważne dla wybranych gatunków.
- Prowadzący zachęca dzieci do wyboru ziaren, które będą użyte do napełnienia karmników, na podstawie zdobytej wiedzy.

warsztat:

Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Opis przebiegu warsztatu - cz. 2:

5. Napełnianie karmnika (10 minut):

Uczestnicy napełniają karmniki ziarnami lub mieszanką ziaren w tłuszczu. Prowadzący przypomina, aby nie używać soli w tłuszczu.

6. Zawieszenie karmnika (10 minut):

Gotowe karmniki dzieci mogą zawiesić na drzewach w bezpiecznych miejscach (nie za nisko) lub w pobliżu okien.

3. Podsumowanie zajęć (5 minut):

Prowadzący z uczestnikami podsumowuje zajęcia, np. poprzez pytanie o ich ulubioną ciekawostkę na temat ptaków, czego nowego się dzisiaj dowiedzieli, co im się podobało i co było trudne.

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Modyfikacje:

- ### Notatki:

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

warsztat:

Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Przykładowe rezultaty:

źródło: Pinterest

warsztat: Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób nr 1:

Quiz: Jakie ptaki zimują w Polsce?

Quiz dla dzieci 7-9 lat

1. Który ptak jest znany z ukrywania żołądki na zimę?

- a) Wróbel
- b) Sójka
- c) Kawka

2. Który ptak potrafi śpiewać bardzo pięknie o zmierzchu i brzasku?

- a) Kos
- b) Gołąb
- c) Sikorka

3. Który ptak jest biały, duży i żyje nad wodą?

- a) Łabędź
- b) Wrona
- c) Gawron

4. Dlaczego wróbel jest ważny dla przyrody?

- a) Buduje duże gniazda
- b) Zjada owady szkodliwe dla roślin
- c) Lubi odpoczywać w trawie

5. Który ptak ma czerwony brzusek i odwiedza nasze ogrody zimą?

- a) Gil
- b) Rudzik
- c) Dzięcioł

6. Który ptak mieszka w dziuplach drzew i "kuje" je, aby znaleźć owady?

- a) Wróbel
- b) Dzięcioł
- c) Kawka

7. Który ptak jest bardzo mądry i czasem używa narzędzi?

- a) Wrona
- b) Gołąb
- c) Sikorka

8. Dlaczego łabędzie pływają po wodzie?

- a) Żywią się roślinami wodnymi
- b) Lubią śpiewać
- c) Szukają kamieni

9. Który ptak lubi ukrywać jedzenie, aby mieć zapasy na zimę?

- a) Sójka
- b) Szpak
- c) Rudzik

10. Dlaczego sikorki są pożyteczne dla ogrodników?

- a) Zjadają owady szkodliwe dla roślin
- b) Przenoszą nasiona kwiatów
- c) Robią duże gniazda na drzewach

11. Który ptak często buduje gniazda w kominach?

- a) Kawka
- b) Kos
- c) Wróbel

12. Dlaczego szpaki są pomocne w sadach?

- a) Zjadają owady i larwy, które szkodzą drzewom owocowym
- b) Chronią drzewa przed zimnem
- c) Lubią przesiadywać na gałęziach

13. Który ptak ma pomarańczowy brzuch i jest terytorialny zimą?

- 1. a) Rudzik
- 2. b) Gil
- 3. c) Sójka

14. Który ptak śpiewa, naśladując inne ptaki i dźwięki z otoczenia?

- a) Szpak
- b) Wrona
- c) Gil

15. Dlaczego bażanty są ważne dla przyrody?

- a) Zjadają owady i nasiona chwastów
- b) Budują schronienia dla innych zwierząt
- c) Chronią drzewa przed szkodnikami

1b, 2a, 3a, 4b, 5a, 6b, 7a, 8a, 9a,
10a, 11a, 12a, 13a, 14b, 15a

warsztat: Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Quiz: Jakie ptaki zimują w Polsce?

Quiz dla dzieci 10-14 lat

1. Który ptak pomaga w rozsiewaniu nasion dębów i innych drzew liściastych, ukrywając je na zimę?

- a) Sójka
- b) Wrona
- c) Kawka

2. Dlaczego dzięcioły mogą tak intensywnie stukać w drzewa, nie uszkadzając sobie mózgu?

- a) Mają specjalne amortyzatory w czaszce
- b) Ich dzioby są zbudowane z elastycznego materiału
- c) Używają tylko martwych drzew

3. Który ptak jest znany z wyjątkowej inteligencji i potrafi używać narzędzi?

- a) Kawka
- b) Wrona
- c) Szpak

4. Co wyróżnia sójki w sposobie przechowywania jedzenia?

- a) Przechowują żołądźce wyłącznie w dziuplach
- b) Zawsze wracają po jedzenie w ciągu kilku dni
- c) Potrafią zapamiętać setki miejsc ukrycia żołądźci

5. Jaką rolę w ekosystemie pełnią sikorki?

- a) Są wskaźnikiem jakości wody
- b) Tworzą schronienia dla innych ptaków
- c) Eliminują szkodniki, takie jak larwy i gąsienice

6. Dlaczego rudzik bywa agresywny w stosunku do innych ptaków?

- a) Jest bardzo terytorialny, szczególnie zimą
- b) Zjada wyłącznie nasiona, które sam zdobywa
- c) Rywalizuje o partnera w okresie godowym

7. Który ptak jest często mylony z gilami z powodu czerwonego upierzenia, ale ma również pomarańczowy brzuch?

- a) Kos
- b) Rudzik
- c) Sójka

8. Dlaczego kawki chętnie budują gniazda w kominach?

- a) Chronią je przed drapieżnikami i złymi warunkami pogodowymi
- b) Lubią ciepło dymu
- c) Używają kominów jako miejsc na przechowywanie pokarmu

9. Który ptak zimuje w Polsce i znany jest z melodyjnego śpiewu o brzasku?

- a) Szpak
- b) Kos
- c) Sroka

10. Dlaczego sroki są ważne dla ekosystemu?

- a) Zjadają padlinę i resztki jedzenia, pełniąc rolę „czyszcicieli” środowiska
- b) Roznoszą nasiona dębów i innych drzew
- c) Pomagają w kontrolowaniu populacji owadów

11. Jakie ptaki często gromadzą się w dużych stadach w zimie, szukając pożywienia?

- a) Rudzik i sójka
- b) Szpaki i gil
- c) Kawki i gawrony

12. Jak łabędzie przyczyniają się do utrzymania zdrowego ekosystemu wodnego?

- a) Zjadają glony i nadmiar roślin wodnych
- b) Chronią wodę przed zanieczyszczeniami
- c) Budują gniazda, które służą jako schronienia dla ryb

13. Który ptak naśladuje dźwięki innych ptaków i odgłosy otoczenia, takie jak dzwonki telefonów?

- a) Sójka
- b) Szpak
- c) Gawron

14. Dlaczego gołębie są czasem nazywane miejskimi „czyszcicielami”?

- a) Zjadają owady latające w miastach
- b) Zjadają resztki jedzenia i zapobiegają jego rozkładowi w przestrzeni publicznej
- c) Roznoszą nasiona roślin w miejskich parkach

15. Jakie ptaki tworzą pary na całe życie i wspólnie opiekują się młodymi?

- a) Łabędzie
- b) Gil
- c) Wróble

1a, 2a, 3b, 4c, 5c, 6a, 7b, 8a, 9b, 10a, 11c, 12a, 13b, 14b, 15a

warsztat:

Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób nr 2:

Informacja o pożyteczności ptaków dla natury

Wróbel

Rola w ekosystemie: Wróble żywią się owadami, w tym mszycami, które są szkodnikami dla roślin uprawnych i ozdobnych. W miastach pomagają kontrolować populację owadów w ogrodach i parkach.

Ciekawostka: Mimo swojej powszechności, populacja wróbli zmniejsza się w wielu miejscach z powodu urbanizacji i braku miejsc do gniazdowania.

Gołąb

Rola w ekosystemie: Gołębie pomagają w naturalnym rozkładzie resztek jedzenia w miastach, co zapobiega gromadzeniu się odpadów organicznych.

Ciekawostka: Gołębie były kiedyś nieocenionymi pomocnikami w komunikacji – jako gołębie pocztowe przenosiły wiadomości na duże odległości.

Sikorka

Rola w ekosystemie: Sikorki są niezwykle pożyteczne dla lasów i ogrodów, ponieważ zjadają ogromne ilości owadów, w tym larwy i szkodniki, takie jak gąsienice i mszyce.

Ciekawostka: Jedna sikorka w sezonie lęgowym może zjeść nawet 10 tysięcy owadów, co znacząco zmniejsza populację szkodników.

Wrona

Rola w ekosystemie: Wrony są „czyszcicielami” ekosystemów, zjadają padlinę oraz resztki organiczne. Są również inteligentne i potrafią korzystać z narzędzi, co wpływa na ich zdolność do adaptacji w zmieniających się środowiskach.

Ciekawostka: Wrony rozpoznają twarze ludzi i mogą ostrzegać swoje stado przed zagrożeniem.

Gawron

Rola w ekosystemie: Gawrony pomagają w oczyszczaniu terenów miejskich z resztek jedzenia, a w środowisku naturalnym zjadają owady, w tym szkodniki.

Ciekawostka: Gawrony tworzą kolonie lęgowe, które mogą liczyć setki osobników.

Kawka

Rola w ekosystemie: Kawki są naturalnymi „odpadkowymi czyszcicielami” – zjadają resztki jedzenia, a także nasiona, pomagając w rozsiewaniu roślin.

Ciekawostka: Kawki są jednymi z nielicznych ptaków, które nawiązują długotrwałe więzi partnerskie i często gniazdują w kominach.

Sroka

Rola w ekosystemie: Sroki pomagają w oczyszczaniu środowiska z resztek jedzenia i padliny. Są także wskaźnikiem zdrowego ekosystemu, ponieważ ich obecność sugeruje równowagę w łańcuchu pokarmowym.

Ciekawostka: Sroki są znane z zamiłowania do błyszczących przedmiotów, które czasem przenoszą do swoich gniazd.

Sójka

Rola w ekosystemie: Sójki są nazywane „leśnymi ogrodnikami” ze względu na ich zwyczaj ukrywania żołądki, co sprzyja wzrostowi nowych drzew, takich jak dęby.

Ciekawostka: Sójki potrafią zapamiętać miejsca, w których schowały nasiona, na wiele miesięcy.

warsztat: Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Kos

Rola w ekosystemie: Kosy żywią się owocami i owadami, co pomaga w kontroli szkodników oraz w rozprzestrzenianiu nasion krzewów i drzew.

Ciekawostka: Śpiew kosa jest jednym z najpiękniejszych i najbardziej rozpoznawalnych wśród ptaków europejskich.

Gil

Rola w ekosystemie: Gile odgrywają ważną rolę w kontroli chwastów, zjadając ich nasiona. Ich obecność wspiera bioróżnorodność w lasach i ogrodach.

Ciekawostka: W okresie zimowym gile tworzą małe stada, co ułatwia im wspólne poszukiwanie jedzenia.

Szpak

Rola w ekosystemie: Szpaki zjadają owady, w tym szkodniki, co pomaga w ochronie upraw. Przyczyniają się również do rozsiewania nasion.

Ciekawostka: Szpaki potrafią naśladować dźwięki, takie jak dzwonki telefonów czy odgłosy innych ptaków.

Łabędź

Rola w ekosystemie: Łabędzie odżywiają się roślinami wodnymi, co pomaga zapobiegać ich nadmiernemu rozrostowi w ekosystemach wodnych.

Ciekawostka: Łabędzie tworzą pary na całe życie i wspólnie opiekują się potomstwem.

Sowa

Rola w ekosystemie: Sowy kontrolują populacje gryzoni, takich jak myszy i szczury, odgrywając kluczową rolę w łańcuchu pokarmowym.

Ciekawostka: Specjalna budowa piór pozwala socom latać niemal bezgłośnie, co czyni je skutecznymi łowcami.

Dzięcioł

Rola w ekosystemie: Dzięcioły eliminują owady drążące drzewa, chroniąc lasy przed ich szkodliwym działaniem. Ich dziuple są później wykorzystywane przez inne gatunki ptaków.

Ciekawostka: Dzięcioły potrafią stukać w drzewo z prędkością 20 razy na sekundę.

Rudzik

Rola w ekosystemie: Rudzik pomaga w kontroli populacji owadów i rozsiewa nasiona roślin. Jest również wskaźnikiem zdrowia ekosystemu.

Ciekawostka: Rudzik jest jednym z najczęściej widywanych ptaków w zimowych ogrodach w Polsce.

Bażant

Rola w ekosystemie: Bażanty żywią się nasionami chwastów i owadami, co wspiera równowagę ekosystemu. Są także źródłem pokarmu dla drapieżników, co wpływa na zdrowe funkcjonowanie łańcuchów pokarmowych.

Ciekawostka: Bażanty zostały wprowadzone do Europy z Azji, ale szybko stały się częścią naturalnych ekosystemów.

warsztat:

Ptasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób nr 3:

Jakie trudności napotykaają ptaki zimą?

1. Brak dostępu do odpowiedniego pożywienia

Zimą owady, nasiona i owoce są trudniej dostępne. Ptaki mogą być zmuszone do spożywania monotonnego, niezdrowego pokarmu, np. chleba, który szkodzi ich zdrowiu.

2. Niskie temperatury

Aby utrzymać ciepło, ptaki spalają więcej energii, co zwiększa zapotrzebowanie na kaloryczne jedzenie. Przymrozki utrudniają dostęp do wody i pokarmu znajdującego się pod śniegiem lub lodem.

3. Brak odpowiednich miejsc schronienia

Wycinanie drzew i krzewów ogranicza liczbę schronień przed zimnem i drapieżnikami. Brak dziuplastych drzew utrudnia zimowanie gatunkom takim jak sikorki czy wróble.

4. Zagrożenie drapieżnikami

Zimą koty, kuny i inne drapieżniki intensywnie poszukują pożywienia, co zwiększa ryzyko dla małych ptaków żerujących na otwartych przestrzeniach.

5. Zanieczyszczenie środowiska

Smog i odpady w miastach negatywnie wpływają na zdrowie ptaków. Plastikowe śmieci mogą być mylone z jedzeniem, co prowadzi do poważnych problemów zdrowotnych.

6. Kolizje z infrastrukturą

Ptaki w miastach często zderzają się z szybami budynków, liniami energetycznymi czy wiatrakami, co może prowadzić do poważnych obrażeń lub śmierci.

7. Trudności z dostępem do wody

Zamarznięte zbiorniki wodne uniemożliwiają picie i kąpiel, co wpływa na trawienie pokarmu oraz higienę ptaków.

8. Wpływ aktywności człowieka

Zimowe przycinanie drzew pozbawia ptaki miejsc schronienia, a sól używana na drogach zanieczyszcza wodę i szkodzi ich zdrowiu.

9. Konkurencja międzygatunkowa

Ograniczone zasoby pokarmowe powodują rywalizację między gatunkami. Większe ptaki, jak gawrony, wypierają mniejsze gatunki z miejsc żerowania.

10. Brak wiedzy u ludzi

Ludzie często karmią ptaki nieodpowiednim pokarmem (np. chlebem) lub umieszczają karmniki w miejscach narażonych na ataki drapieżników.

warsztat:

Ptasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób dodatkowy nr 4:

Refleksja ekologiczna: Jak pomagać przyrodzie zimą?

Pomoc dla ptaków:

Regularne czyszczenie karmników, umieszczanie budek lęgowych, tworzenie naturalnych osłon z gałęzi dla schronienia.

Pomoc dla ssaków:

Tworzenie schronień dla jeży z liści i gałęzi, wystawianie misek z wodą w mroźne dni.

Ograniczanie użycia soli:

Zachęcenie do ograniczania soli na chodnikach, która szkodzi zwierzętom.

Tworzenie mikrośrodków:

Sadzenie krzewów i drzew, które zimą dają owoce (np. jarzębina, głóg).

Edukacja w rodzinie:

Rozmowy z domownikami o tym, jak dbać o przyrodę.

Pomoc owadom:

Tworzenie domków dla owadów z patyków i trzciny.

warsztat:

Ptasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Czego unikać, pomagając ptakom zimą, i dlaczego?

- 1. Karmienie chlebem:** Chleb jest ubogi w wartości odżywcze, a sól i drożdże mogą powodować problemy trawienne i choroby, np. „chorobę anielskich skrzydeł”.
- 2. Solone i przyprawione produkty:** Sól jest toksyczna dla ptaków, prowadząc do odwodnienia i uszkodzenia nerek.
- 3. Niewłaściwe miejsce karmnika:** Karmniki blisko ziemi lub na otwartych przestrzeniach narażają ptaki na ataki drapieżników.
- 4. Tłuszcze solone i wędzone:** Margaryna czy wędzona słonina są szkodliwe; wybieraj niesolone tłuszcze, np. smalec.
- 5. Nieświeży pokarm:** Zjełczałe nasiona i spleśniałe owoce mogą zatruć ptaki. Regularnie sprawdzaj stan pokarmu.
- 6. Nieregularne karmienie:** Brak regularności utrudnia ptakom znalezienie jedzenia w innym miejscu.
- 7. Plastikowe opakowania:** Plastik może zostać połknięty, co grozi uduszeniem. Używaj bezpiecznych materiałów, np. drewna.
- 8. Monotonna dieta:** Ptaki potrzebują różnorodnej diety, więc mieszaj nasiona, owoce i tłuszcze.
- 9. Brak wody:** Ptaki potrzebują wody do picia i kąpieli. Zapewnij dostęp do świeżej wody, unikając soli i chemikaliów.

warsztat:

Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób dodatkowy nr 5:

Jakie ziarna są zjadane przez jakie ptaki zimujące w Polsce?

Słonecznik: Sikorka, Wróbel, Gil, Sójka, Kos, Dzięcioł, Rudzik

Proso: Wróbel, Kawka, Kos, Gil

Owies: Gawron, Kawka, Gil, Bażant, Gołąb

Pszenica: Gawron, Gołąb, Kawka, Bażant

Kukurydza: Sójka, Gawron, Sroka, Kawka

Siemię lniane: Sikorka, Sójka, Gil, Kos

Rzepak: Sikorka, Sójka, Gil

Orzechy: Sójka, Sroka, Dzięcioł, Sikorka

Gryka: Kos, Wróbel, Gil

Kasza jaglana: Wróbel, Sikorka, Gil

Nasiona chwastów: Gil, Kos, Rudzik, Wróbel

Żołądź: Sójka, Gawron, Sroka

warsztat:

Ptasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób dodatkowy nr 6:

Rodzaje ziaren i ich wartość odżywcza dla ptaków

Słonecznik (niełuskany) - Bardzo bogaty w tłuszcze), które są doskonałym źródłem energii w zimie. Zawiera także białko, witaminę E i minerały, takie jak magnez. Pomaga w utrzymaniu ciepła i dostarcza niezbędnej energii.

Proso - Dobre źródło węglowodanów, łatwo trawione przez małe ptaki, dostarcza szybkiej energii.

Owies - Bogaty w węglowodany, Energetyczny i sycący, szczególnie dla większych gatunków.

Pszenica - Zawiera głównie węglowodany. Dobre źródło energii dla ptaków z większym zapotrzebowaniem kalorycznym, takich jak gołębie.

Kukurydza - Bogata w skrobię. Źródło długotrwałej energii, idealne dla większych ptaków, takich jak gawrony i sójki.

Siemię lniane - Bogate w tłuszcze omega-3, białko i błonnik. Wspiera zdrowie piór i ogólną kondycję, zapewniając wysokokaloryczne tłuszcze.

Rzepak - Wysoka zawartość tłuszczów, białka i minerałów, takich jak fosfor i magnez. Idealne źródło energii w niskich temperaturach.

Orzechy (niesolone) - Bardzo kaloryczne, zawierają tłuszcze i białko. Doskonałe źródło energii i składników odżywczych, idealne dla sójek i sikorek.

Gryka - Zawiera węglowodany, białko. Jest bogata w błonnik. Lekko strawna, wspomaga trawienie i dostarcza energii.

Kasza jaglana (surowa, niesolona) - Bogata w węglowodany. Łatwo strawna i energetyczna, szczególnie dla mniejszych ptaków.

Nasiona chwastów (np. ostu, mniszka lekarskiego) - Często bogate w tłuszcze i błonnik, zawierają także mikroelementy wspomagające zdrowie ptaków. Naturalny pokarm z łatwym dostępem w przyrodzie, odpowiedni dla giliów i rudzików.

Żołędzie - Zawierają tłuszcze, węglowodany i taniny (które muszą być zneutralizowane przez ptaki). Wysokokaloryczne i sycące, szczególnie dla sójek i gawronów.

Rzepak - Wysoka zawartość tłuszczów, białka i minerałów, takich jak fosfor i magnez. Idealne źródło energii w niskich temperaturach.

warsztat:

Płasi warsztat - część 2

Budujemy karmniki dla naszych ptasich przyjaciół

Zasób dodatkowy nr 7:

Jak miasto wpływa na ptaki i ich zachowanie?

1. Łatwiejszy dostęp do pożywienia:

- **Pozytywne:** Ptaki mogą znaleźć karmniki, resztki jedzenia lub owoce w parkach i ogrodach.
- **Negatywne:** Niewłaściwe pokarmy, takie jak chleb czy solone produkty, mogą szkodzić ich zdrowiu.

2. Mniejsze zagrożenie przed drapieżnikami:

- **Pozytywne:** Brak naturalnych drapieżników, takich jak lisy, sprawia, że wiele gatunków wybiera miasta na swoje schronienie.
- **Negatywne:** Drapieżniki miejskie, takie jak koty, mogą polować na ptaki, zwłaszcza młode lub chore osobniki.

3. Schronienie w budynkach i infrastrukturze:

- **Pozytywne:** Ptaki często wykorzystują otwory wentylacyjne, strychy, kominy czy mosty jako miejsca gniazdowania.
- **Negatywne:** Modernizacja budynków i likwidacja szczelin uniemożliwia im zakładanie gniazd.

4. Więcej hałasu:

- **Negatywne:** Hałas w miastach, np. ruch uliczny, może zakłócać komunikację między ptakami i wpływać na ich zdolność do obrony terytorium czy znalezienia partnera.

5. Zanieczyszczenie powietrza i wody:

- **Negatywne:** Smog i zanieczyszczenie wody mogą wpływać na zdrowie ptaków, osłabiając ich odporność i utrudniając znalezienie czystego pożywienia.

6. Mniejsza dostępność naturalnych siedlisk:

- **Negatywne:** Wycinanie drzew, przycinanie krzewów i zagospodarowywanie terenów zielonych zmniejsza liczbę miejsc do gniazdowania i żerowania.

7. Wpływ sztucznego światła:

- **Negatywne:** Ptaki mogą być dezorientowane przez światło uliczne i neony, co zakłóca ich migrację i odpoczynek.

8. Zmiany w zachowaniach migracyjnych:

- **Pozytywne:** Łagodniejszy klimat i dostęp do pożywienia mogą sprawiać, że ptaki decydują się zostać na zimę, zamiast migrować.
- **Negatywne:** Takie zmiany mogą zaburzać ich naturalne cykle życia.

9. Ryzyko kolizji z infrastrukturą:

- **Negatywne:** Przeszkody, takie jak szklane budynki, linie energetyczne czy wiatraki, są zagrożeniem dla ptaków, które mogą się z nimi zderzyć.

10. Większe stada i współpraca:

- **Pozytywne:** W miastach ptaki często tworzą większe stada, co ułatwia wspólne żerowanie i obronę przed zagrożeniami.

POTRZEBNA FUNDACJA

Potrzebna Fundacja to działania na rzecz wsparcia instytucjonalnej pieczy zastępczej, ośrodków wychowawczych oraz systemu edukacji specjalnej. Jesteśmy tam, gdzie nas potrzebujecie. Robimy projekty oparte na waszych potrzebach.

Jeśli czujecie, że Waszej placówce, szkole czy dziecku, które znacie, jest Potrzebna Fundacja, jesteśmy do Waszej dyspozycji. Od ręki jesteśmy w stanie przeprowadzić cykl warsztatów wspierających arteterapie, rozwój motoryki małej, zajęcia poprawiające motywację do nauki, poczucie sprawczości czy trening umiejętności społecznych - wciąż poszerzamy nasz zespół i jego kompetencje.

Cele statutowe:

- Działalność kulturalno-oświatowa, ukierunkowana na rozwój wrażliwości, kreatywności i świadomości artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem udziału dzieci, młodzieży i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Działalność społeczna polegająca na animowaniu kultury, propagowaniu sztuki i kultury oraz wspieraniu polskich artystów.
- Podejmowanie i wsparcie inicjatyw społecznych, których celem jest rozwijanie i podnoszenie sprawczości oraz kompetencji indywidualnych i społecznych dzieci, młodzieży i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wsparcie oświatowe i merytoryczne placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół specjalnych, placówek pobytu dziennego, stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Prezeską Potrzebnej Fundacji jest Natalia Spychała - absolwentka Szkoły Filmowej w Łodzi, która na co dzień prowadzi studio animacji Motion Cats. Przez wiele lat była wolontariuszką oraz edukatorką, współdziałała z licznymi organizacjami pożytku publicznego.

Do zespołu należą: Piotrek Chmielewski (edukator, animator), Artur Hanaj, Madzia Tomaszewska - Kazubską, Monika Rettner, Marta Pakorska - Jurek oraz Oliwia Kulza.

Niniejszy katalog powstał w ramach dofinansowania z Krajowego Programu Odbudowy.

potrzebnafundacja

fb/potrzebnafundacja

natalia@potrzebnafundacja.pl

www.potrzebnafundacja.pl